

Repetisjon

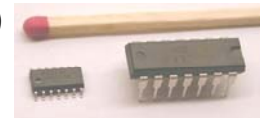
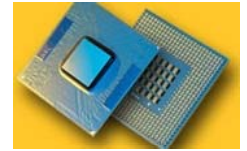
Sentrale temaer i kurset som er relevante for eksamen

(Eksamen kan inneholde stoff som ikke er nevnt her)

M.H

Teknologier

- VLSI (Very-Large-Scale-Integrated-Circuits)
  - Mer enn 100 000 porter på samme chip
- LSI (Large-Scale-Integrated-Circuits)
  - Noen få 1000 porter på samme chip
- SSI (Small- Scale-Integrated-Circuits)
  - Noen få porter på samme chip

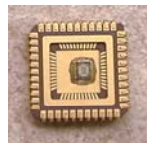
2

M.H

Digitale design metoder I

Hardvare basert design:

- SSI design
  - Setter sammen SSI pakker på kretskort
- FPGA (Field Programmable Gate Array)
  - Rekonfigurerbar logikk, eks. Xilinx, Altera, osv..
- ASIC (Application Specified Integrated Circuit)
  - Skreddersydd logikk (designer på transistor nivå)
  - Strømforbruk / hastighet / areal / spesialfunksjoner / pris / kombinert analog-digital / andre spesielle formål

M.H

3

Digitale design metoder II

Software / hardvare basert design:

- MicroController
  - Mikroprosessor med tilhørende I/O og memory på en brikke (datamaskin på en brikke)
- DSP (Digital Signal Processor)
  - Microcontroller spesialbygd for rask signalbehandling, eks. video, audio, osv..
- PC / arbeidsstasjon
  - Digitale operasjoner kan utføres på PC med I/O kort

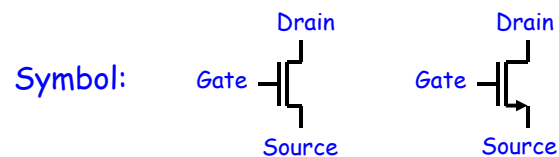
4

M.H

NMOS transistoren

- NMOS (Negative doped Metal Oxide Silicon)

- En 3 (4) terminals komponent

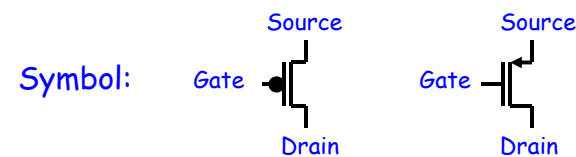

- Spenningen på **gate** bestemmer om transistoren leder strøm mellom **drain** og **source** terminalene

PMOS transistoren

- PMOS (Positive doped Metal Oxide Silicon)

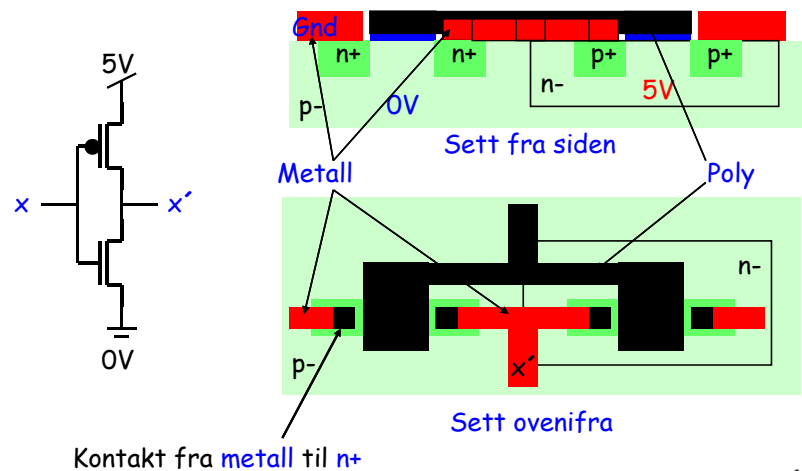
- En 3 (4) terminals-komponent

- Spenningen på **gate** bestemmer om transistoren leder strøm i mellom **drain** og **source** terminalene

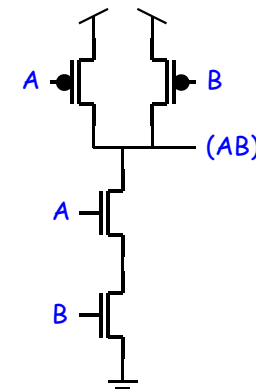
CMOS kretser

CMOS (Complementary MOS) inverter

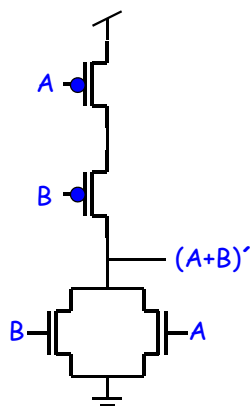
CMOS NAND-krets

Både **A** og **B** må være **5V** for å koble utgangen ned til **0V**

CMOS NOR-krets

Det holder at enten A eller B er $5V$ for å koble utgangen ned til $0V$

Portforsinkelse

Portforsinkelse (propagation delay) er et mål på hvor lang tid det tar før utgangen til en port reagerer på en logisk forandring på inngangen

Portforsinkelse skyldes parasittiske kapasitanser i systemet

Portforsinkelsen er gitt av driveregenskapene til porten samt hvor stor kapasitans det er på utgangen

Kapasitansen på en utgang er vanligvis dominert av kapasitansene til inngangene utgangen er koblet til

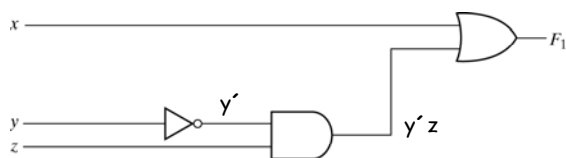
Boolske funksjoner

Tilordner en binær variabel en verdi bestemt av verdien på en eller flere andre binære variabler

Eksempel:

$$F_1 = x + y'z$$

Direkte port-implementasjon:

Sannhetstabell

En boolsk funksjon kan visualiseres i en sannhetstabell

Eksempel:

$$F = x + y'z$$

En gitt funksjon har kun en sannhetstabell

Men, en gitt sannhetstabell har uendelig mange funksjonsuttrykk

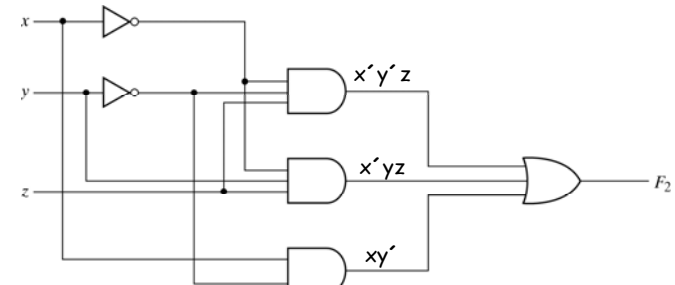
x	y	z	F
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	1

Stikkord: forenkling av funksjonsuttrykk

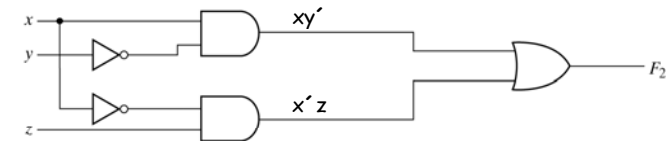
Teorem/postulatliste

$x + 0 = x$	$x \cdot 1 = x$
$x + x' = 1$	$xx' = 0$
$x + y = y + x$	$xy = yx$
$x + (y+z) = (x+y) + z$	$x(yz) = (xy)z$
$x(y+z) = xy + xz$	$x + (yz) = (x+y)(x+z)$
$x + x = x$	$x \cdot x = x$
$x + 1 = 1$	$x \cdot 0 = 0$
$x + xy = x$	$x(x+y) = x$
$(x+y)' = x'y'$	$(xy)' = x' + y'$

Port-implementasjon av F_2

(a) $F_2 = x'y'z + x'yz + xy'$

(b) $F_2 = xy' + x'z$

Minterm

I en funksjon kan en binær variabel x opptre som x eller x'

En funksjon kan være gitt på "sum av produkt" form

Eksempel:

$$F = \textcircled{xy} + \textcircled{xy'} + x$$

Hvert "produktledd" som inneholder alle variablene kalles en minterm

For to variable fins det 4 forskjellige mintermer:

$$xy + xy' + x'y + x'y'$$

For 3 variable fins det 2^3 forskjellige mintermer:

$$xyz + xyz' + xy'z + xy'z' + x'yz + x'yz' + x'y'z + x'y'z'$$

Sannhetstabell / mintermer

Hvis man genererer en funksjon ut i fra sannhetstabellen får man en sum av mintermer

Eksempel:

$$F = x'y'z + xy'z' + xyz'$$

x	y	z	F
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	0
1	1	0	1
1	1	1	0

En sannhetstabell kan sees på som en liste av mintermer

Maksterm

En funksjon kan være gitt på "produkt av sum" form

Eksempel:

$$F = (x+y)(x+y')y$$

Hvert "summeledd" som inneholder alle variablene kalles en maksterm

For to variable fins det 4 forskjellige makstermer:

$$(x+y)(x+y')(x'+y)(x'+y')$$

For n variable fins det 2^n forskjellige makstermer:

17

M.H

Generell design prosedyre

1. Bestem hvilke signal som er innganger og utganger
2. Sett opp sannhetstabell for alle inngangskombinasjoner
3. Generer funksjonsuttrykket som sum av mintermer
4. Tilpass /forenkle funksjonsuttrykket mot aktuelle porter

18

M.H

Forenkling på portnivå

Det er ikke alltid at det enkleste funksjonsuttrykket resulterer i den enkleste port-implementasjonen

Ved forenkling på portnivå må man vite hvilke porter man har til rådighet, og så justere funksjonsuttrykket mot dette. (håndverk)

19

M.H

Karnaugh - 4 variable

Plassering av mintermer for 4-variable funksjoner

- Mintermene plasseres slik at kun 1 variabel varierer i mellom hver vannrette/loddrette naborute

m_0	m_1	m_3	m_2
m_4	m_5	m_7	m_6
m_{12}	m_{13}	m_{15}	m_{14}
m_8	m_9	m_{11}	m_{10}

		yz		y	
		00	01	11	10
wx	00	$w'x'y'z'$	$w'x'y'z$	$w'x'yz$	$w'x'yz'$
	01	$w'xy'z'$	$w'xy'z$	$w'xyz$	$w'xyz'$
11	11	$wxy'z'$	$wxy'z$	$wxyz$	$wxyz'$
	10	$wx'y'z'$	$wx'y'z$	$wx'yz$	$wx'yz'$

z

20

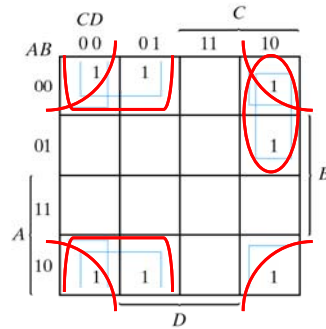
M.H

Grupperingsregler for diagram med 2-4 variable

Grupperer naboruter som inneholder "1" slik at vi får sammenhengende rektangler

Ytterkantene av diagrammet kan også være naboruter

Eksempel

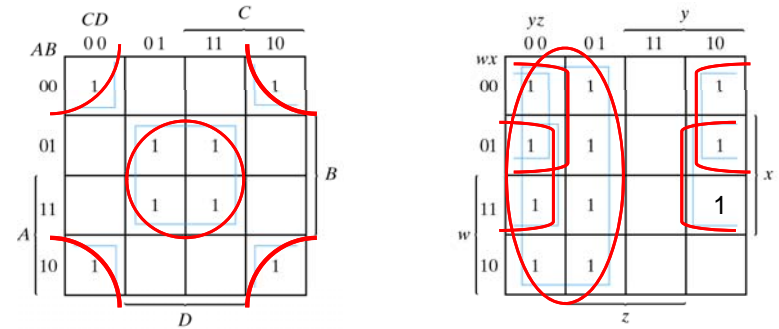

21

M.H

Grupperingsregler for diagram med 2-4 variable

Eksempel:

22

M.H

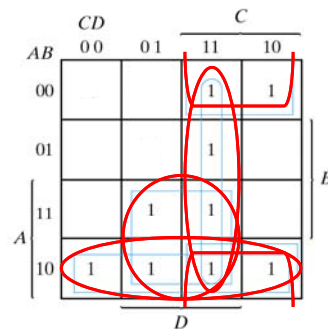
Utlesningsregler for diagram med 2-4 variable

Representerer hver gruppe ved de variablene i gruppen som ikke varierer.

Diagrammets funksjon blir summen av hvert gruppeledd:

Eksempel

$$F = AD + CD + B'C + AB'$$

23

M.H

Utlesning av "0"ere

Ved å lese ut de tomme rutene ("0"erne) fra diagrammet får man F'

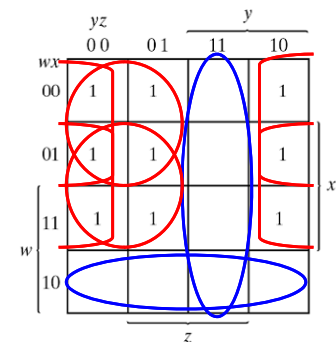
Dette kan noen ganger gi en enklere funksjon, eksempel:

$$F' = yz + wx'$$

$$F = (yz + wx')'$$

Hadde vi lest ut "1"ere ville vi fått

$$F = xy' + w'y' + w'z' + xz'$$

24

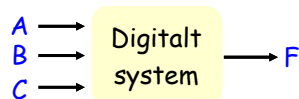
M.H

Don't care

I noen tilfeller har man inngangskombinasjoner som aldri dukker opp

I andre tilfeller bryr man seg ikke om utfallet for visse inngangskombinasjoner

Slike kombinasjoner kalles don't care kombinasjoner og markeres med "X"

Innganger Utganger

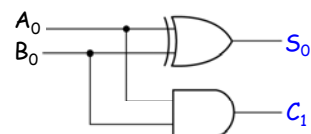
A	B	C	F
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	0
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	X
1	1	0	1
1	1	1	X

25

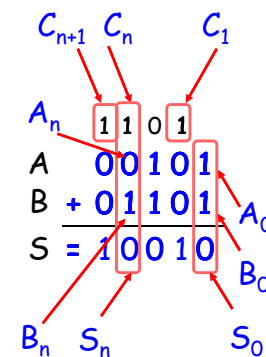
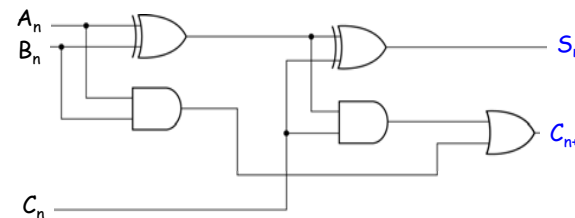
M.H

Binær adder

Halvadder (ikke mente inn)

Fulladder (evt. mente inn)

26

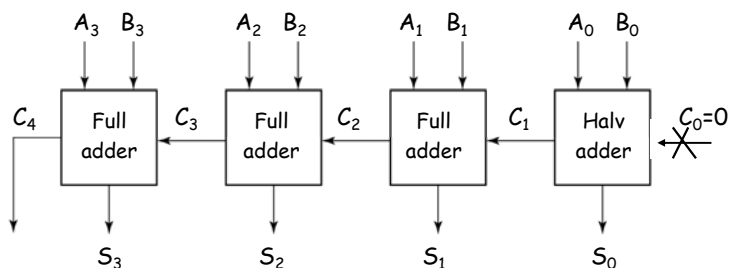
M.H

Et adder system

Systemelementer:

Halvadder: Tar ikke mente inn

Fulladder: Tar mente inn

27

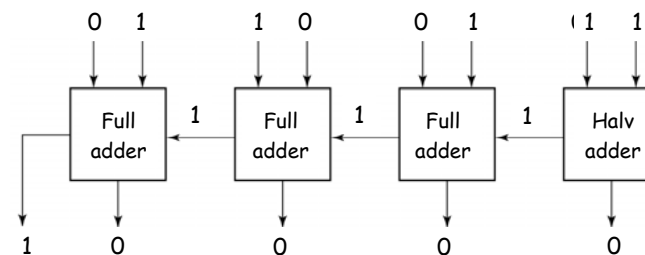
M.H

Menteforplantning

Portforsinkelse gir menteforplantning (rippeladder)

Eksempel

Adderer 0101 og 1011

28

M.H

Definisjoner

Kombinatorisk logikk

Utgangsverdiene er entydig gitt av nåværende kombinasjon av inngangsverdier

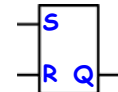
Sekvensiell logikk

Inneholder hukommelse (låsekretser)

Utgangsverdiene er gitt av nåværende kombinasjon av inngangsverdier, samt sekvensen (tidligere inngangs-/utgangsverdier)

SR Latch - funksjonell beskrivelse

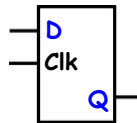
- 1) Kretsen skal **sette** Q til "1" hvis den får "1" på inngang S. Når inngang S går tilbake til "0" skal Q forbli på "1"
- 2) Kretsen skal **resette** Q til "0" når den får "1" på inngang R. Når inngang R går tilbake til "0" skal Q forbli på "0"
- 3) Tilstanden "1" på både S og R brukes normalt ikke

S	R	Q
0	0	låst
0	1	0
1	0	1
1	1	0

D Latch

Dataflyten gjennom en D latch kontrolleres av et klokkesignal

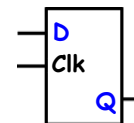
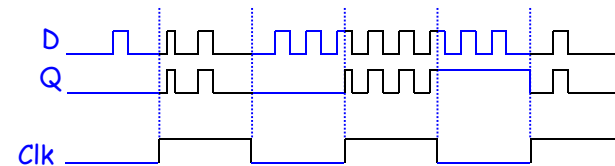

D latch:

- 1) Slipper gjennom et digitalt signal så lenge klokkeinngangen er "1" (transparent)
- 2) I det øyeblikk klokkeinngangen går fra "1" til "0" låser utgangen seg på sin nåværende verdi. Forandringer på inngangen vil ikke påvirke utgangsverdien så lenge klokkesignalet er "0"

D Latch

- Clk = 1 : kretsen slipper gjennom signalet
- Clk = 0 : kretsen holder (låser) utgangssignalet

Logisk verdi på D i det øyeblikk Clk går i fra "1" til "0" bestemmer verdien som holdes på Q

Flip-Flop'er

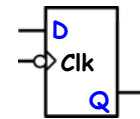
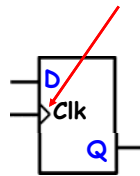
Flip-Flop'er kommer i to varianter:

- Positiv flanke trigget
- Negativ flanke trigget

På en positiv flanke trigget Flip-Flop kan utgangen kun skifte verdi i det øyeblikk klokkesignalet går fra "0" til "1".

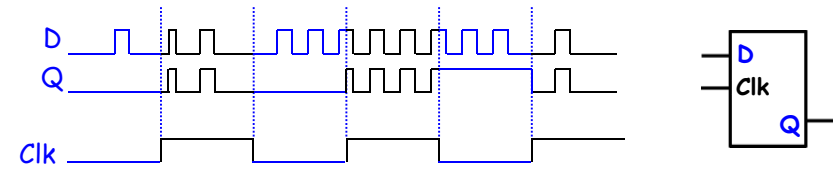
På en negativ flanke trigget Flip-Flop kan utgangen kun skifte verdi i det øyeblikk klokkesignalet går fra "1" til "0".

Hakk, indikerer flanke trigget

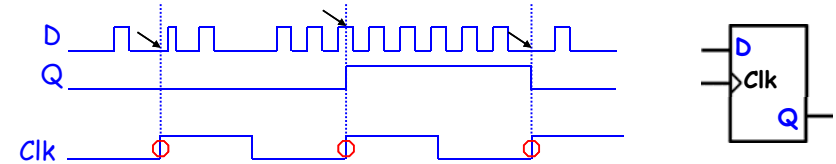

D Flip-Flop

En D latch er transparent for Clk=1

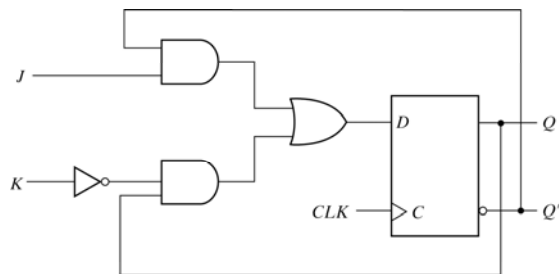

En positiv flanke trigget D flip-flop samler verdien på D i det øyeblikk Clk går fra "0" til "1" (positiv flanke). Denne verdien holdes fast på utgangen helt til neste positive flanke

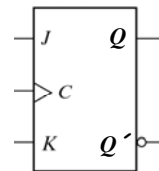

JK Flip-Flop

Kretsoppbygging

Grafisk symbol

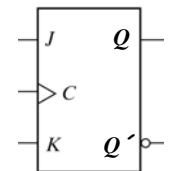
JK Flip-Flop

En JK flip-flop har følgende egenskaper

- J=0, K=0: Utgang låst
- J=0, K=1: Resetter utgang til "0"
- J=1, K=0: Setter utgang til "1"
- J=1, K=1: Inverterer utgang $Q \rightarrow Q'$

Utgangen kan kun forandre verdi på stigende klokkeflanke

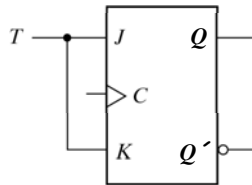
En JK flip-flop er den mest generelle flip-floppen vi har

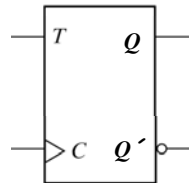
J	K	Q
0	0	låst
0	1	0
1	0	1
1	1	Q'

T Flip-Flop

Kretsoppbygging

Grafisk symbol

37

M.H

T Flip-Flop

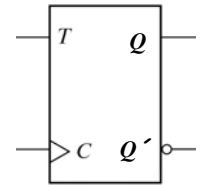
En T flip-flop har følgende egenskaper

T=0, Utgang låst

T=1, Inverterer utgang $Q \rightarrow Q'$

Utgangen kan kun forandre verdi på stigende klokkeflanke

Det er lett å lage tellere av T flip-flop'er

T	Q
0	låst
1	Q'

38

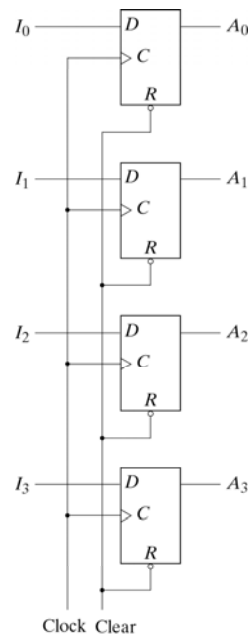
M.H

Register

N bits register - parallellkobling av N stk. D flip-flopper

Data I_0-I_3 slippes gjennom til utgang A_0-A_3 på stigende klokkeflanke

Anvendelse: Kontroll av dataflyt

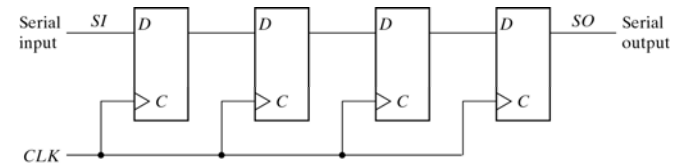

39

M.H

Shift register

Shiftregister - Seriell inngangsdata klokkes gjennom registeret ett trinn per klokkeperiode

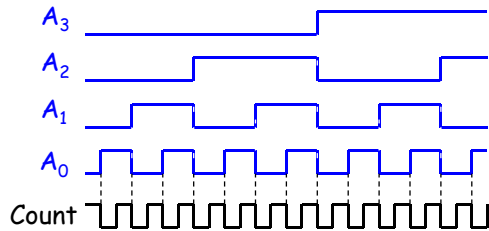
For animasjoner se www.play-hookey.com

40

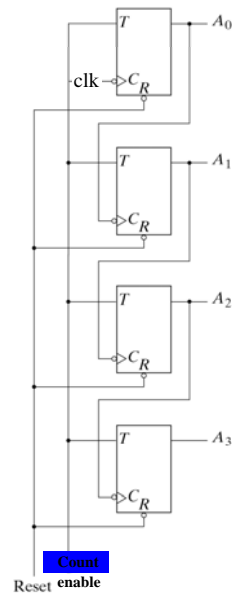
M.H

Rippeltellere

Shift register - T flip-flop
 Utgang "toggler" på negativ flanke

www.play-hookey.com

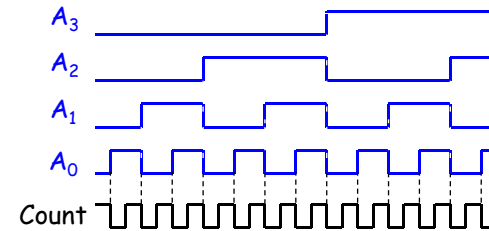

41

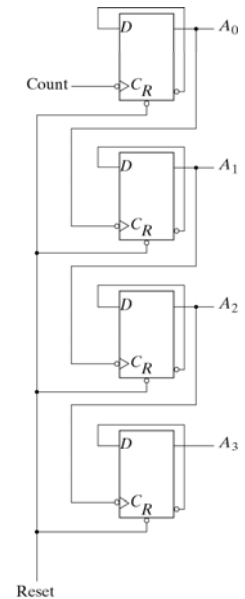
M.H

Rippeltellere

Shift register - D flip-flop
 Fører invertert utgang tilbake på negativ klokke

www.play-hookey.com

42

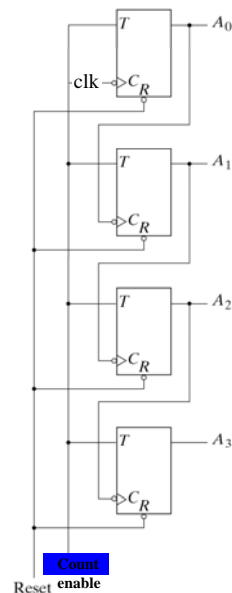
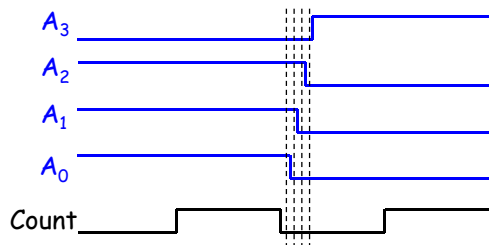
M.H

Rippeltellere

Signalet ripples/propagerer gjennom trinnene

Problem:

Portforsinkelse gir
 temporært gale utgangsverdier

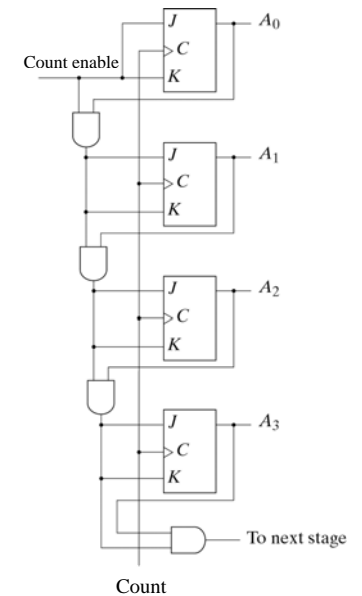
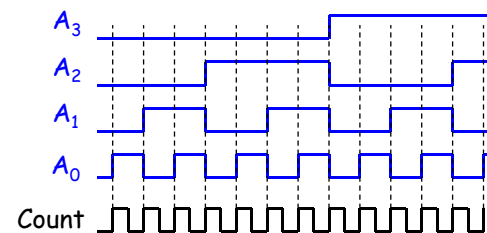
43

M.H

Synkronteller

Utanger skifter verdi samtidig / synkront

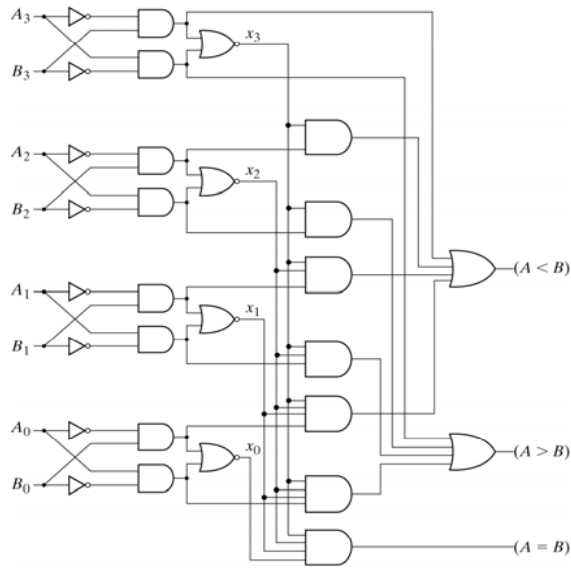
J	K	Q
0	0	uforandret
0	1	0
1	0	1
1	1	Q'

44

www.play-hookey.com M.H

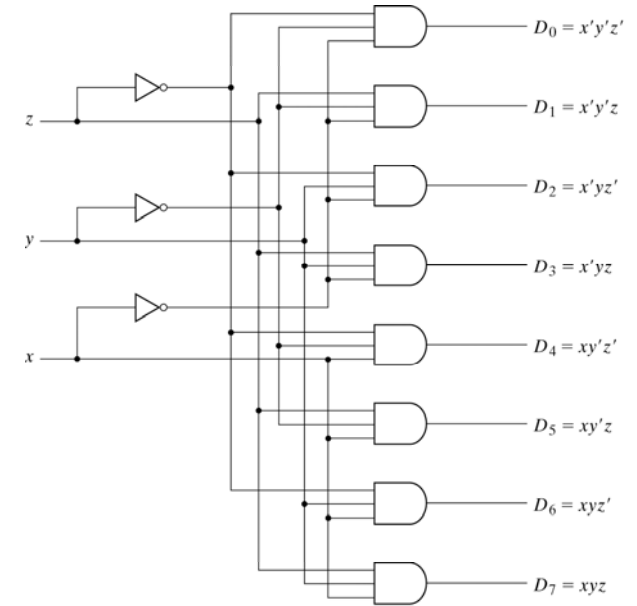
Komparator - eksempel

Dekoder

Dekoder - tar inn et binært ord, gir ut alle mintermer

Eksempel: 3bit inn / 8bit ut

Dekoder - sannhetstabell

Eksempel: 3bit inn

Innganger			Utganger							
x	y	z	D ₀	D ₁	D ₂	D ₃	D ₄	D ₅	D ₆	D ₇
0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1

Enkoder

Enkoder - motsatt av dekode

Eksempel: 8x3 enkoder

Innganger								Utganger		
D ₀	D ₁	D ₂	D ₃	D ₄	D ₅	D ₆	D ₇	x	y	z
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0
0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1

$$x = D_4 + D_5 + D_6 + D_7$$

$$y = D_2 + D_3 + D_6 + D_7$$

$$z = D_1 + D_3 + D_5 + D_7$$

Antar at det ikke eksisterer andre inngangskombinasjoner

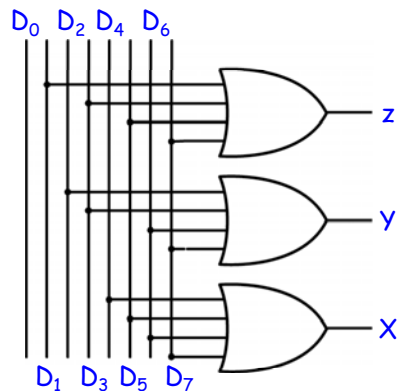
Enkoder

Eksempel

$$x = D_4 + D_5 + D_6 + D_7$$

$$y = D_2 + D_3 + D_6 + D_7$$

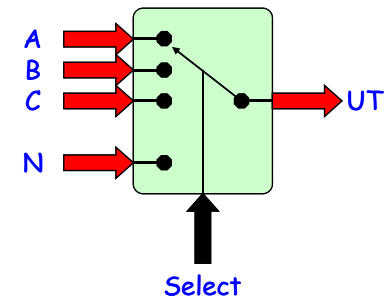
$$z = D_1 + D_3 + D_5 + D_7$$

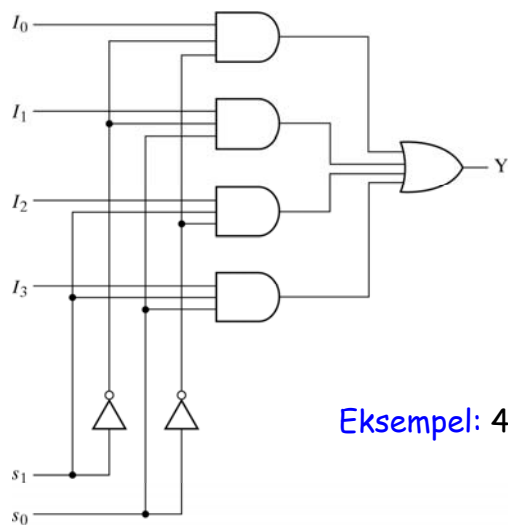
Multiplekser

Multiplekser (MUX) - velger hvilke innganger som slippes ut

Hver inngang kan bestå av ett eller flere bit

MUX

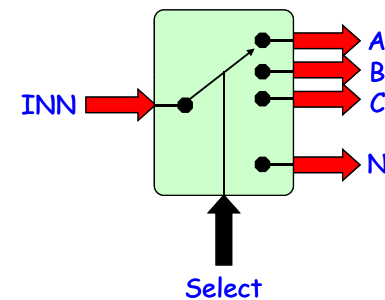
s_1	s_0	Y
0	0	I_0
0	1	I_1
1	0	I_2
1	1	I_3

(b) Function table

Eksempel: 4-1 MUX

Demultiplekser

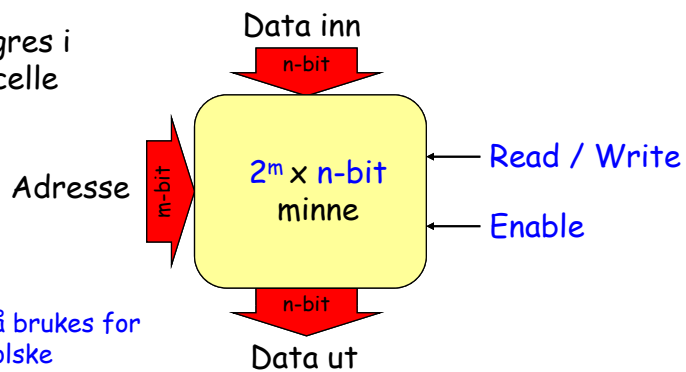
Demultiplekser - motsatt av multiplekser

Minne - generelt

Generelt minne

Hvert bit lagres i egen minne-celle

NB:

Minne kan også brukes for å generere Booleske funksjonsuttrykk, se tidligere eksamensoppgaver

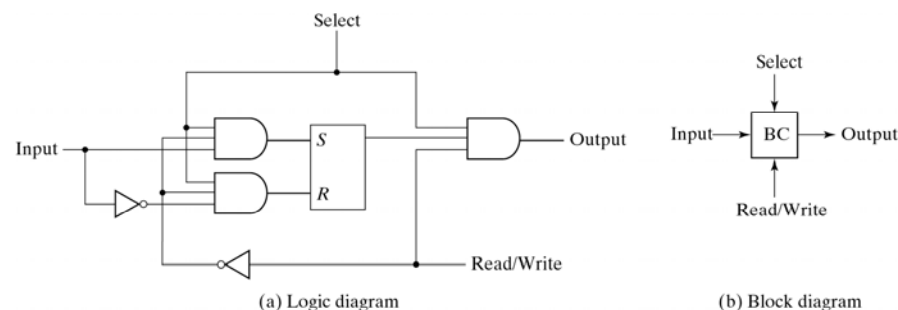
Data inn/data ut deler ofte samme buss i praksis

M.H

Minne - teoretisk cellestruktur

RAM celle laget av standardkomponenter

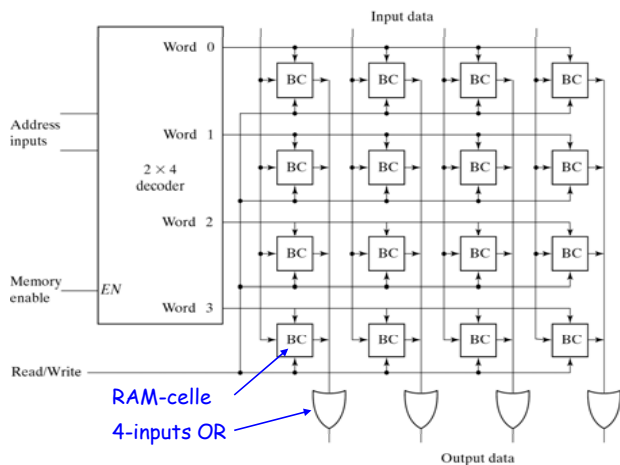
Separat datainngang/datautgang

M.H

RAM - teoretisk system

System-eksempel:
4x4bit RAM

M.H

SRAM

SRAM (Static-Random-Access-Memory)

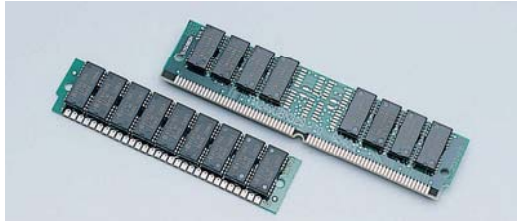
- + Raskt, <1ns - CPU cacheminne
- + Trenger ikke refresh, latch-basert
- Høyt strømforbruk
- Tar stor plass, 4 eller 6 transistorer / celle
- Flyktig (volatile), data forsvinner når strømforsyningen slås av

M.H

DRAM

DRAM - *Dynamic* Random Access Memory

- + Kompakt/billig struktur, 1 transistor / celle
- Trenger oppfriskning (refresh) hver 20-30ms
- Flyktig (volatile), data forsvinner når strømforsyningen slås av

57

M.H

ROM

ROM - Read Only Memory

- + Ikke-flyktig (non-volatile), data vedvarer når strømforsyningen slås av
- + Rask operasjon <1ns
- + Lavt strømforbruk
- + Kan lages meget kompakt, hver celle består kun av en transistor eller diode
- Må programmeres på fabrikken, aktuell for store produksjonskvanta

58

M.H

EPROM

EPROM, *Erasable Programmable* Read Only Memory

- + Ikke-flyktig (non-volatile), data vedvarer når strømforsyningen slås av
- Data kan legges inn av forbruker, data kan slettes ved bruk av ultraviolet lys (eget lokk i pakken). Data må slettes (erase) før ny data kan legges inn

59

M.H

EEPROM

EEPROM, *Elektrical Erasable* Programmable Read Only Memory

- + Ikke-flyktig (non-volatile), data vedvarer når strømforsyningen slås av
- Data kan legges inn av forbruker, data kan slettes uten bruk av ultraviolet lys. Data må slettes (erase) før ny data kan legges inn

60

M.H

Flash

Flash - en billig og rask variant av EEPROM. Meget aktuell hukommelse for mange anvendelser

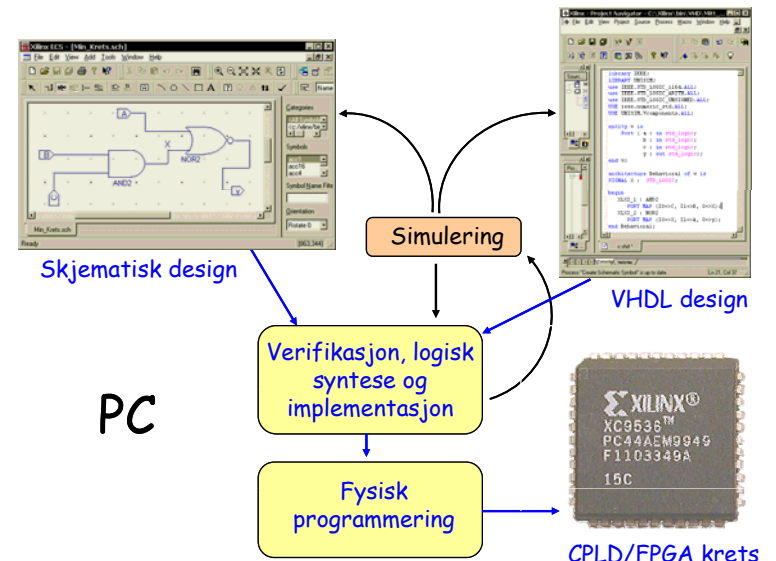
- + Ikke-flyktig (non-volatile), data vedvarer når strømforsyningen slås av
- + Kan lages meget kompakt, hver celle består av kun en transistor

61

M.H

CPLD/FPGA design

62

M.H

FPGA-oppbygning

En FPGA-brikke inneholder et gitt antall rekonfigurerbare logikkenheter

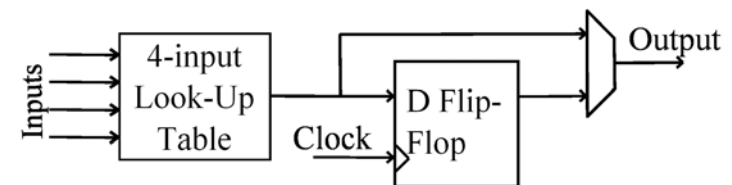
Hver logikkenhet inneholder typisk en oppslagstabell (LUT) og en flip-flop

logikkenhetene kobles sammen slik softwaren finner hensiktsmessig for å implementere designet vårt

63

M.H

Generell FPGA-logikkenhet

LUT-en kan brukes til å implementere en hvilken som helst 4-variabels boolsk funksjon / kombinatorisk krets med 4 innganger og 1 utgang (en slags ROM som kan omprogrammeres)

64

M.H

Tilstandsmaskin

En tilstandsmaskin er et sekvensielt system som gjennomløper et sett med tilstander styrt av verdiene på inngangssignalene

Tilstanden systemet befinner seg i, pluss evt. inngangsverdier bestemmer utgangsverdiene

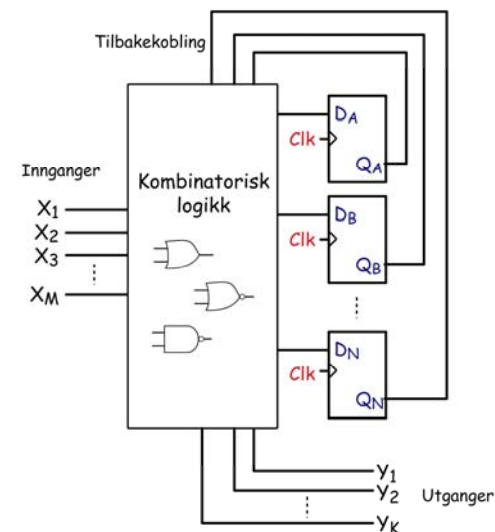
Tilstandsmaskins-konseptet gir en enkel og oversiktlig måte å designe avanserte system på

Tilstandsmaskin

Generell tilstandsmaskin basert på D flip-flops

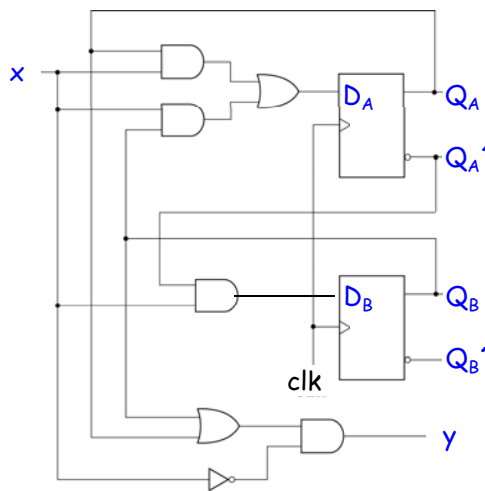
N-stk flip-flops gir 2^N forskjellige tilstander

Utgangssignalene er en funksjon av nåværende tilstand pluss evt. inngangsverdier

Eksempel nr.1

Tilstandsmaskin der utgang y er en funksjon av tilstanden gitt av verdiene til Q_A og Q_B , samt inngangen x

Tilstandstabell

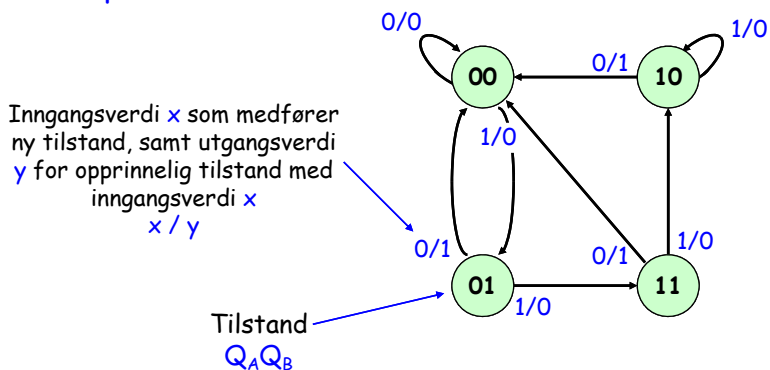
Tilstandstabell = sannhetstabell for tilstandsmaskin
 Eksempel nr.1: En inngang, en utgang og 2 stk. D flip-flops

Nåværende tilstand		Inngang x	Utgang for Neste nåværende tilstand		
Q_A	Q_B		Q_A	Q_B	Y
0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	1	0
0	1	0	0	0	1
0	1	1	1	1	0
1	0	0	0	0	1
1	0	1	1	0	0
1	1	0	0	0	1
1	1	1	1	0	0

Tilstandsdiagram

Tilstandsdiagram = grafisk illustrasjon av egenskapene til en tilstandsmaskin

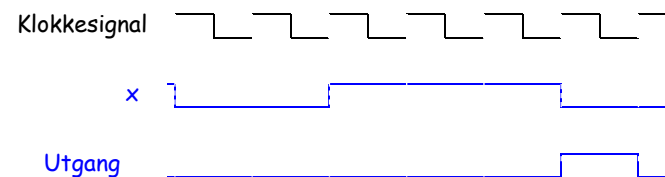
Eksempel nr.1:

Eksempel nr.3 - design av sekvensdetektor

Ønsker å lage en krets som finner ut om det har forekommet tre eller flere "1"ere etter hverandre i en klokke bit-sekvens x

Klokke bit-sekvens: Binært signal som kun kan skifte verdi synkront med et klokkesignal

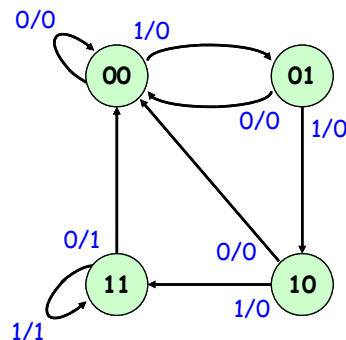
Eksempel nr.3 - design av sekvensdetektor

Tilstandsdiagram

Velger å ha 4 tilstander. Lar hver tilstand symbolisere antall "1"ere som ligger etter hverandre i bit-sekvensen.

Inngang: bit-sekvens x

Utgang: gitt av tilstanden, "0" for tilstand 0-2, "1" for tilstand 3

Eksempel nr.3

Bruker D flip-flops

D_A og D_B settes til de verdiene man ønsker at Q_A og Q_B skal ha i neste tilstand

Nåværende tilstand		Inngang x	Neste tilstand		Utgang for nåværende tilstand y
Q_A	Q_B		Q_A	Q_B	
0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	1	0
0	1	0	0	0	0
0	1	1	1	0	0
1	0	0	0	0	0
1	0	1	1	1	0
1	1	0	0	0	1
1	1	1	1	1	1

$$D_A = Q_A' Q_B x + Q_A Q_B' x + Q_A Q_B x$$

$$D_B = Q_A' Q_B' x + Q_A Q_B' x + Q_A Q_B x$$

$$y = Q_A Q_B$$

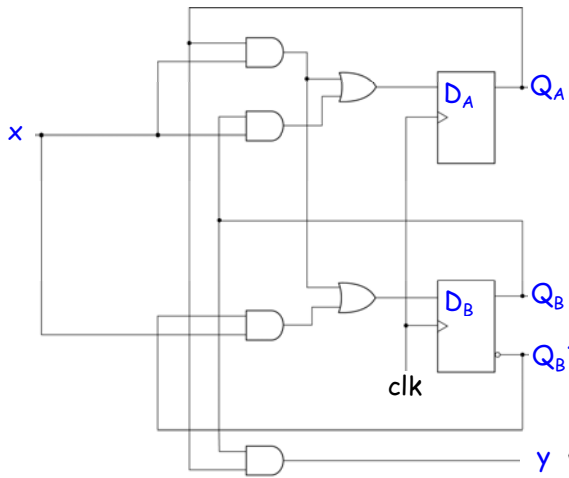
Eksempel nr.3

Forenkler uttrykkene med Karnaugh-diagram

$$D_A = Q_A X + Q_B X$$

$$D_B = Q_A X + Q_B' X$$

$$Y = Q_A Q_B$$

73

M.H

Generell designprosedyre basert på D flip-flops

- 1) Definer tilstandene, inngangene og utgangene
- 2) Velg tilstandskoder, og tegn tilstandsdiagram
- 3) Tegn tilstandstabell
- 4) Reduser antall tilstander hvis nødvendig
- 5) Bytt tilstandskoder hvis nødvendig for å forenkle
- 6) Finn de kombinatoriske funksjonene
- 7) Sjekk at ubrukte tilstander leder til ønskede tilstander
- 8) Tegn opp kretsen

74

M.H

VHDL

VHDL (Very High Speed Integrated Circuits)
Hardware Description Language

VHDL er en tekstlig beskrivelse av et digitalt design

VHDL versus skjematisk design

- + Mulighet for å beskrive kretser på et høyere abstraksjonsnivå
- + Raskere design
- Kan miste detaljkontroll på portnivå

75

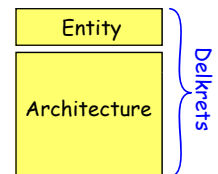
M.H

Generell VHDL struktur - delkretser

En VHDL beskrivelse består av en eller flere delkretser

Hver delkrets har:

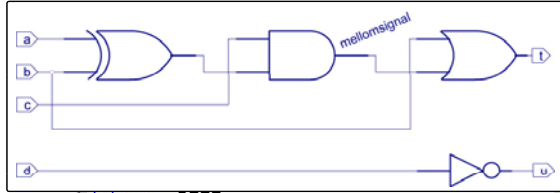
- 1) **Entity**: Et grensesnitt som definerer delkretsens innganger og utganger (pinout)
- 2) **Architecture**: En beskrivelse av delkretsens interne virkemåte

76

M.H

Eksempel II

Interne signaler kan defineres lokalt inne i "architecture" blokken

Deklarasjon av internt signal

NB: Selv om programlinjene er sekvensielle definerer de et parallelt (konkurrent) system

```
library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_ARITH.ALL;
use IEEE.STD_LOGIC_UNSIGNED.ALL;

entity delkrets2 is
  Port ( a : in std_logic;
        b : in std_logic;
        c : in std_logic;
        d : in std_logic;
        t : out std_logic;
        u : out std_logic);
end delkrets2;

architecture Behavioral of delkrets2 is
  signal mellomsignal : std_logic;
begin
  mellomsignal <= (a xor b) and c;
  t <= mellomsignal or b;
  u <= not(d);
end Behavioral;
```

77

M.H

Kondisjonell beskrivelse

Kondisjonell beskrivelse - *when/else*:

Syntaks:

```
Utgang <= verdi1 when test1 else
        verdi2 when test2 else
        verdi3;
```

NB: alle tilstander bør defineres. Hvis ikke - har man mindre kontroll på det syntetiserte resultatet*

Hvis flere tester slår til vil første tilordning være gjeldende (prioritet)

*Noen synteseverktøy implementerer latcher (kan holde utgangsverdien), andre ikke

78

M.H

Kondisjonell beskrivelse

Eksempel 4-input MUX:

```
entity muxen is
  Port ( in1 : in std_logic;
        in2 : in std_logic;
        in3 : in std_logic;
        in4 : in std_logic;
        sel : in std_logic_vector(1 downto 0);
        y   : out std_logic);
end muxen;

architecture Behavioral of muxen is
begin
  y <= in1 when sel="00" else
      in2 when sel="01" else
      in3 when sel="10" else
      in4;
end Behavioral;
```

79

M.H

"Process"

Mekanismen "process" gir mulighet for *sekvensiell* beskrivelse

En "process" beskriver en konkurrent enhet med mulighet for *intern sekvensiell* oppførsel

En "process" kan spesifiseres med en *sensitivitets-liste*. Systemet processen beskriver (kan man tenke seg) starter opp hver gang en av variablene i listen *forandrer* verdi

Et større system kan inneholde flere parallelle processer - *Analogi*: "event driven" programmering

80

M.H

"Process" - D latch eksempel

Beskrivelse av en D latch

```
entity Dlatch is
  Port ( D : in std_logic;
        clk : in std_logic;
        Q : out std_logic);
end Dlatch;
architecture Behavioral of Dlatch is
begin
  process(clk,D)
  begin
    if (clk='1') then
      Q <= D;
    end if;
  end process;
end Behavioral;
```

Sensitivitets-liste

Processen starter opp hver gang **clk** eller **D** forandrer verdi (event)

Når **clk** går til '1' overføres verdien på **D** til **Q**

Når **D** forandres og **clk='1'** overføres verdien på **D** til **Q** (transparent latch).

81

M.H

"Process" - D flip-flop eksempel

Beskrivelse av en D flip-flop

```
entity Dflipp is
  Port ( D : in std_logic;
        clk : in std_logic;
        Q : out std_logic);
end Dflipp;
architecture Behavioral of Dflipp is
begin
  process(clk)
  begin
    if (clk='1' and clk'event) then
      Q <= D;
    end if;
  end process;
end Behavioral;
```

Processen starter opp hver gang **clk** forandrer verdi

clk'event slår til når **clk** forandrer verdi

clk'event kan synes unødvendig, men er viktig for å garantere syntese av flip-flop og ikke latch

Merk at på positiv **clk-flanke** overføres verdien på **D** til **Q**. Ellers skjer det ikke noe

82

M.H

"Process" - MUX eksempel

```
entity Mux2 is
  Port ( A : in std_logic;
        B : in std_logic;
        Sel : in std_logic;
        Q : out std_logic);
end Mux2;
architecture Behavioral of Mux2 is
begin
  process(A,B,Sel)
  begin
    if Sel='0' then
      Q <= A;
    else
      Q <= B;
    end if;
  end process;
end Behavioral;
```

Beskrivelse av en 2-1 MUX

Når **Sel** går til '0' overføres verdien på **A** til **Q**.

Når **Sel** går til '1' overføres verdien på **B** til **Q**.

Når verdien på **A** eller **B** forandres overføres selektert verdi til **Q**

Generelt: Når alle input-signaler er spesifisert i sensitivitets-listen og alle utganger alltid gis en verdi, syntetiseres en kombinatorisk krets

83

M.H

Generelt om prosesser

En process kan beskrive både **kombinatoriske** kretser (med hukommelse) og **sekvensielle** kretser

Vil man beskrive en **kombinatorisk krets**:

- Ta med alle inngangssignaler i sensitivitets-listen
- Pass på at utgangssignalene alltid blir tilordnet en verdi

Vil man beskrive en **sekvensiell krets**:

- Latcher bør generelt unngås: bruk **flip-flop's** ved å spesifisere flanketrigging ('**event**)
- Forsøk å gjøre den sekvensielle delen så **liten** og **oversiktlig** som mulig ved å "trekke" kombinatoriske element ut av processen

84

M.H

Mer om kondisjonelle tester

For kondisjonell testing innen processer brukes ofte "case"

Syntaks:

```
case : signalet is
when verdi1 =>
    uttrykk1;
when verdi2 =>
    uttrykk2;
when others =>
    uttrykk3;
end case;
```

Husk å spesifisere alle mulige verdier til signalet, evt. med "others"

Pass på at verdi1, verdi2 er forskjellige

85

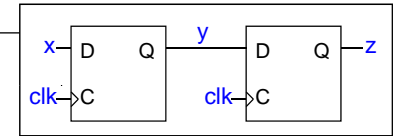
M.H

Tidspunkt for signaltilordning i processer

Viktig å vite: Inne i en "process" vil alle signaltilordninger (<=) utføres først i det øyeblikket processen terminerer ("end process" linjen utføres)

```
entity pipeline is
    Port ( x      : in std_logic;
          clk    : in std_logic;
          z      : out std_logic);
end pipeline;

architecture Behavioral of pipeline is
    signal y : std_logic;
begin
    process(clk)
    begin
        if clk='1' and clk'event then
            y <= x;
            z <= y;
        end if;
    end process;
end Behavioral;
```


Eksempel: signal z vil ikke nødvendigvis være lik signal x

86

M.H